

СУЧАСНІ ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ І ТВОРЧА САМОРЕАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ

Перспектива розвитку освіти в Україні залежить від всебічного наукового мислення, основ педагогічного знання і педагогічної діяльності, а також від успішності самої організації освітньої практики. Саме освіті, що наближає абстрактні знання до людини і що забезпечує її розвиток, належить стати пріоритетною сферою діяльності в Україні. Проте і в тут діють процеси зіткнення теорії і практики, що призводять до того, що освіта налаштована з одного боку на розвиток здібностей і потреб людини, а з іншого – на вимоги ринку освітніх послуг. Як наслідок, сучасна людина може стати або некреативною, відокремленою від своєї духовної суті, або відбудеться як суб'єкт історії, творчий і діяльний.

Сформуванню людини з подібними якостями тим більше складно тому, що креативність є характеристикою внутрішнього світу особи і навіть найчуйніший викладач не завжди зможе відрізнити ерзац-творчість, зовні креативну поведінку від істинної творчості, що не має нічого спільного з діями «на публіку». Л. Кітаєв-Смик перераховує декілька психологічних якостей, в очах маси характерних для творчої особи. Саме ці якості багато хто намагається перейняти. Але автор на прикладі своїх досліджень показує те, що частенько творчі особи діють абсолютно не так, як припускають про них в суспільстві «середніх» людей. Серед них не усі холодні, потайні, відчужені від навколишнього світу; навпаки, багато хто прагне завжди бути на видоті, серед людей, активно спілкуватися. Не всі творчі особи відрізняються скромністю, багато хто з них живе, насолоджуючись своєю славою і надто гордяться і своїм талантом, і своїми творами. Творчі люди не обов'язково нонконформісти, і серед них є м'які і конформні люди; тобто, ніщо загальнолюдське їм не чуже. Відповідно, справа не в тому, як людина подає себе і свої твори, а тільки в її внутрішньому ставленні до навколишнього світу. І від педагога вимагається передусім виховувати в учнів естетичне сприйняття навколишнього світу, художній смак, уміння відчувати по-справжньому красиве і духовне. Бачення повинно залишитися обов'язково індивідуальним, але при цьому бути творчим і естетичним, а далі час і практика дадуть людині з таким сприйняттям реалізувати себе або в художній, або в науковій творчості.

Педагоги О. Брожат, І. Кашина визначають основним завданням освіти і виховання не просте накопичення знань, умінь, навичок, а безперервне збагачення досвідом співтворчості і формування механізму самореалізації кожного учня для розвитку яскравої індивідуальності.

Різноманітні форми співпраці і співтворчості учителя і учня, відповідні методи навчання виводять пізнання на абсолютно новий

інтелектуально-інтуїтивний рівень, дають можливість вийти за межі традиційних знань, як це відбувається у момент творчого осяяння.

Освіта і виховання як такі тісно пов'язані з творчістю, вони самі – творчість особливого роду. І тому освіченість в даному випадку полягає в умінні сформулювати повноту взаємодії з навколишнім світом, баченні різних рівнів причинно-наслідкових зв'язків і розумінні відносності пізнання залежно від рівня свідомості і простору творчого прояву [1, с. 35].

Само собою, в кожній людині закладена здатність до творчості, яка народжується там, де є рух думки, що виникає на основі накопиченого досвіду. Розвиток багатогранної творчої індивідуальності припускає певний вектор руху – до внутрішнього світу людини і назад. Тому передові педагогічні технології спрямовані на внутрішній світ особи і використовують прийоми, що розкривають цей внутрішній світ в творчій діяльності.

Креативна особа реалізується в процесі досягнення продуктивного результату творчості. Те ж саме відбувається і в навчальному процесі, заснованому на інноваційних технологіях – відштовхуючись від методів минулого, навчання забезпечує практичне застосування знань в сьогоденні і спрямовується в майбутнє для досягнення продуктивних результатів.

Окрім інноваційних технологій беруться до уваги і загальні стани, що стосуються самої організації занять: вони мають бути нестереотипними, структурно різноманітними, структурно відрежисованими.

У сучасній педагогічній науці розроблені технології навчання, які по своєму характеру і структурі відповідають характеру і структурі творчого акту. Вони максимально сприяють самореалізації особи. У момент творчого осяяння істина відкривається людині не в готових словесних формах, а у вигляді зорових образів, які згодом домислюються. Це означає, що в стані інсайта творець безпосередньо спілкується з істиною, знаходиться у безпосередній взаємодії з інформаційними потоками Всесвіту.

Ця взаємодія є своєрідною формою діалогу, універсального явища, що пронизує усю людську мову і усі прояви людського життя. Як помічає В. Библер, де починається свідомість, там починається і діалог [3, с. 166]. Діалог також є фундаментом переходу від пояснення до розуміння, від соціального контролю до розвитку і саморозвитку. Цей перехід – одна з цілей особово-орієнтованих технологій, які припускають основним способом існування дитини в просторі сучасної освіти творчість і дослідницький пошук [3].

Творчість завжди емоційна, несе в собі заряд переживань і настроїв конкретної особи. Без емоційного ставлення до якого-небудь предмета або явища неможливо ні його відтворення в продуктах творчої діяльності, ні його творче сприйняття. У своїх творіннях людина завжди говорить саме про те, що викликає в ній справжнє кипіння пристрастей. І творча самореалізація школяра проходить якраз в руслі того, що найемоційніше.

Список використаних джерел:

1. Актуальні проблеми трансформації соціогуманітарної освіти : збірник наук. праць за підсумками Всеукраїнської наук.-практ. конференції 4–5 грудня 2003 р. – Кам'янець-Подільський, 2003. – 186 с.
2. Кукушин В. Сучасні педагогічні технології. Початкова школа : посібник для учителя / В. Кукушин. – Ростов-на-Дону : Феникс, 2003. – 44 с.